

עין משפט
גז מוצה

נג:

ר"ן

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

ב א ב ג ד ה ו ז ח ט י
 יא יב יג יד יה יו יז יח יט
 כ כא כב כג כד כה כו כז כח כט
 לו לז לט
 ס סא סב סג סד סה סו סז סח סט
 ע פ פא פב פג פד פה פו פז פחפט
 צו צא צב צג צד צה צו צז צח צט
 ק קא קב קג קד קה קו קז קח קט
 קכ קכא קכב קכג קכד קכה קכו קכז קכח קכט
 קל קלא קלב קלג קלד קלה קלו קלז קלח קלט
 קס קסא קסב קסג קסד קסה קסו קסז קסח קסט
 קפ קפא קפב קפג קפד קפה קפו קפז קפח קפט
 קצ קצא קצב קצג קצד קצה קצו קצז קצח קצט
 קק קקא קקב קקג קקד קקה קקו קקז קקח קקט
 קכ קכא קכב קכג קכד קכה קכו קכז קכח קכט
 קל קלא קלב קלג קלד קלה קלו קלז קלח קלט
 קס קסא קסב קסג קסד קסה קסו קסז קסח קסט
 קפ קפא קפב קפג קפד קפה קפו קפז קפח קפט
 קצ קצא קצב קצג קצד קצה קצו קצז קצח קצט
 קק קקא קקב קקג קקד קקה קקו קקז קקח קקט

הגהות הגר"א

[א] שבתה באספרגוס.
 כיצד טעם רב הוא גזון
 מין כרוב שזרין אותו
 בין ושלשן יוני און
 של כקר נקרא אספרגוס
 וש"י רש"י נכנסת כ"א
 ע"א ד"ה אספרגוס:
 [ב] שם באשישים. כי
 כירושלמי מפרש טלפין
 מקלין וטלפין ומגלגל
 כדגש ומטונגין:

תוספות

רבי יהודה אושר גרים
 אור חטה שאני
 טועם מותר לכוס חיים.
 מן האחר חטה וגרים חיים
 ולא אחר (חטה) חיים
 גריסין קסבר (חטה) גרים
 מושלן משמע חיים לא
 משמע: חטה שאני טועם
 מותר לאחור. דמטה לא
 משמע אלא חיים חיים
 משמע לאסת ורבי שמעון
 ורבי יהודה לא פליגי
 להרד"ה גרים חטה מושלן משמע ולא חיים גריסין חיים מושלן משמע חיים לא מושלן משמע:
 הרד"ה ע"ל הנודר מן המבושל

אכל במקום שמביאין ירק מח"ל
לארץ אסור. כלומר אסור בשניהם
 דהוי ליה מקום שמסתפקין וזו מזה:
משום גוש. מושעין להניחו משום
 חששא דגוש הנדבק בו וגושא דארץ
 העמים טעמא כדליתא בפ"ק דשבת
 (דף טו:): **חטה שאני טועם אסור**
לאסוף. דפת חטה מקרי דמד
 גופא נמי הוא אכל חטים משמע
 לכוס מפני שאדם כוסם חטים
 מלוקין ביחד:

הדרן עלך הנודר מן המבושל
 השום מותר במקפה (זמן העדשים אסור וזו באשישים ר' יוסי מתיר מן
 האשישים מותר בעדשים חטה חיים טועם אסור בהן בין קמה
 בין הפת גרים שאני טועם אסור בהן בין חיים בין מבושלין רבי יהודה
 אוסר קונם גרים או חטה שאני טועם מותר לכוס חיים: **גמ'** תניא ר' שמעון
 בן גמליאל אוסר חטה שאני טועם אסור לאפות ומותר לכוס חיים שאני
 טועם אסור לכוס ומותר לאפות חטה חיים שאני טועם אסור בין
 לכוס בין לאפות חיים שאני טועם אסור לבשל ומותר לכוס גריסין
 שאני טועם אסור לכוס ומותר לבשל גרים גריסין שאני טועם אסור
 בין לבשל בין לכוס:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מטעם גוש. שמה יבוא טעם ארץ העמים טעמא כדליתא חטה חיים טועם אסור וזו באשישים ר' יוסי מתיר מן האשישים מותר בעדשים חטה חיים טועם אסור בהן בין קמה בין הפת גרים שאני טועם אסור בהן בין חיים בין מבושלין רבי יהודה אוסר קונם גרים או חטה שאני טועם מותר לכוס חיים: **גמ'** תניא ר' שמעון בן גמליאל אוסר חטה שאני טועם אסור לאפות ומותר לכוס חיים שאני טועם אסור לכוס ומותר לאפות חטה חיים שאני טועם אסור בין לכוס בין לאפות חיים שאני טועם אסור לבשל ומותר לכוס גריסין שאני טועם אסור בין לבשל בין לכוס:

מוסף רש"י

ומשקין היא שששין מכרוב ומין ורגילין היו לשמו כלל כקר לרפואה קודם אכילה ורש"י פסחים ע"פ ועי' הגהות הגר"א כאן.
 מן האשישים מותר בעדשים. שאין אשישים בכלל עדשים (ואמרי בשמו).
 הדרן עלך הנודר מן המבושל

פירוש הרא"ש

פליג אר"ש בין כדגש חמרים בין חומין סמויות דרבנן או מרייהו ואמרי סמויות גופיהו ור"ש אוסר כדגש חמרים וכחומין סמויות ומתיר הסמויות ורבנן כמלא קיימי אהא דקאמר ח"ק מן הסמויות מותר חומין סמויות הא בסמויות גופיהו אסור וחמרים סמויות גופיהו: **מתני'** סגני שראו שם אורי. אכילה קאי: **גמ'** דרבות סודי. ארץ קרין ירק סתם והזאה למר ירקות שדה לרץ לחבר שם לירק ולומר ירקות שדה וכן כולם: אכל בשביעת מתהנין הענין לפי שאין ירקות גינה מליין שאין גלים כלל עטרה ואוכלין ירקות שדה לסיק בלשון העולם ירקות סתם היא ירקות שדה: **גמ'** אבי' במקום שבביאין ירק מחוצה לארץ אסור. אף בירקות גינה דמיין דמיין שם דעתה גם עליה: **סוה** גוש. עפר הנדבק בירק וחמרים גזרו טומאה על גוש עפר הנא מלחך העמים כפ"ק דשבת (דף טו:): **מתני'** אסור באשישים. הוא מין כרוב אכל אין כרוב נקרא על שמו: מן גריסין אסור במקפה. ואפי' כי נתן במקפה ערין שם גריסין עליהן: ור' יוסי סודי. דקסברי לא מקרי גריסין אלא מקפה של גריסין והוא מן גריסין נדר: מן המקפה מותר בגריסין. דלא תימא כי הכי נודר מן המקפה אסור כגוש משום שדרך לתן שום מקפה הוא הדין נמי כי נדר מן המקפה יהא אסור בגריסין משום שדרך לפטור גריסין מקפה קא משמע על דלא דמי משום דכוס רגילין לתן כלל מתי מקפה כי נתן טעם והיחס הוא המקפה אלא אין עושין מגריסין לנדן מקפה אלא משום מיני עושין מקפה: אסור באשישים. פסולת עדשים: חטה שאני טועם בו. מייחוד לשוני שאסור שחיהם לאחר כלל אי נמי דמתפרש שביני בגריסיה דמטה לאסת ומיני משמע לטום: גרים חטה שאני טועם מותר לכוס חיים. לא פליג אהא קמא: הדרן עלך הנודר מן המבושל

[ש"ך ל"ף ג' לפינן]
 בריהויהו. דיותר הוא חידוש מה שחילופין אסור דאין לך דבר שחופס את דמיו אלא קודם ותמורה שהחמירו המכס
 באיסורי הנאה למי שהחילופין אסור וז"ל אכתי לתמי חילופין וז"ל חטה לאשמועין חילופין כיוצא מזה וז"ל
 חילופין וגדולין דמי דלדי דענינים לא היו כשעם שאסור עליו הלך יחא ליה למחלי חילופין כדליתא: **הא**
שעם שאני אוסר חיים כ"י **הא ביוצא חיים אסור.** דאי מותר לתמי יחא חטה וז"ל חטה וז"ל חילופין לפי מלי דשני
 ליה דיוצא חטה עדיף מחילופין אפי' מגדוליהן עדיף בני למחר השתא אלהא שאני טועם גורס לאסור וז"ל חטה
 ואפי' דמשמע פסולת דמתני' דקאי ארישא דחומר קונם פירות האלו והוסף למר שאני טועם וא"כ הכי דיק דשאי
 טועם גורס האסור וז"ל דמית דיק שפיר דלא איתא דשאי טועם אית גורס האסור אלא לשון היסר משמע דקאי
 חטלו אית טועם אכל חילוף חטה אית טועם מתי חילופין וגדוליהן אפי' כי אמר נמי האלו שאני טועם שרי: אידי
 דלא נכ"י רישא יוצא חיים. משום דעדיף לאשמועין אסורא חילופין: **ח"ס** אב"ר רבי יהודה עשה ואב"ר ע"י ב"ר
 ובשעתא ליה השתא דאין חלוק בין נתינת טעם ליחא חטה כשמתיר דגריס האסור הכל אסור: ומותר בבית שריצה
 וצדדי. וז"ל היינו וז"ל מתי: ע"י שנת שאני טועם. לאו דוקא: אב"ר רבא ובר' יצא חיים. קודם הנדר: **ס'** מתני'
 סמויות. ענינים רעים ושאריס כגנינים עד ימות הקמו ואין ראיין לין ועושין חטה חומין וז"ל דגריס סמויות ממו
 סופי ענינים: כ"י שבת תלמוד קרייה ע"י. אף כי נשנתה מתכנה על שם עיקרו כמו דגש חמרים חומין סמויות:
 וחכמים סמויות. כגמרא ספ"ק חיינו ח"ק: **גמ'** כ"י שאין דרבו אב"ר ור"ך היוצא חטה אב"ר. כגון סמויות ח"ק